

Almere, stad in beweging

Sportveldbeheerders Jeroen van der Horst en Bob den Hoed

Hoofdveld sc Buitenboys

Almere is een stad in opkomst. Amper 30 jaar oud telt de gemeente reeds 180.000 inwoners en dat zullen er in de toekomst nog veel en veel meer worden. In de periode tussen 2010 en 2030 zullen in ieder geval nog 60.000 woningen bijgebouwd worden, waarna Almere zich dan, wat betreft bevolkingomvang, de vijfde stad van Nederland mag gaan noemen. Jeroen van der Horst en Bob den Hoed zijn samen verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de sportaccommodaties in de jonge stad.

Auteur: Joris van Meel

V.l.n.r. Bob den Hoed, Willem Zwezerijn en Jeroen van der Horst.

Even voorstellen

Jeroen van der Horst is 43 jaar oud, en inmiddels al weer meer dan 25 jaar ambtenaar. Op 17-jarige leeftijd solliciteerde hij bij Rijkswaterstaat, alwaar hij achter de schommel is begonnen. Van der Horst was daarna voor Rijkswaterstaat werkzaam in de landbouw, bosbouw, civiele techniek, water en sport. In 1997 maakte Van der Horst de overstap naar de gemeente Almere. Als opzichter begonnen bij de Dienst Gemeentewerken van het Bureau Groenvoorzieningen, stapte Jeroen in 2001 over naar de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Almere, waar het beheer van de sportaccommodaties onder valt. Als medewerker sportaccommodaties is Van der Horst verantwoordelijk voor alle buitensport-

Complexbeheerder Willem legt het hoedje op de sprinter

sportaccommodaties in Almere. Van der Horst is het schoolvoorbeeld van iemand die in de loop van de tijd alles in de praktijk geleerd heeft. Alle facetten met betrekking tot groenvoorzieningen, civiele techniek en cultuurtechniek heeft hij meegeregend en zich eigen gemaakt. De dag na het interview zal Jeroen als projectleider aan de slag gaan bij het Advies- en Ingenieursbureau binnen de gemeente, waar hij meer met de hoofdlijnen van zijn huidige werk te maken zal krijgen. “De lege plek die ik hier achterlaat zal gevuld moeten gaan worden door Bob.”

Bob den Hoed, 45 jaar oud, en net als zijn collega niet op de reguliere wijze bij de gemeente Almere terecht gekomen. Na de MAVO kwam Den Hoed terecht in het Openbaar Vervoer, waar hij op de tram en de bus heeft gezeten. Hierna heeft Bob ook nog een tijd de functie van rij-instructeur vervuld. Na een ongelukje kwam Den Hoed echter in de WAO terecht. Hij had een tijd later echter het geluk dat hij via de voetbalclub in contact kwam met Van der Horst die er, in samenspraak met zijn leidinggevende, voor zorgde dat Bob als assistent-beheerder in een sporthal terecht kon. Hierna ging het snel: binnen tien maanden werd Den Hoed opgeleid tot terreinmanager. Tot vandaag bekleedt Den Hoed dan ook de functie van toezichthouder, om per komende maandag als opzichter het totaalbeheer van de buitensportaccommodaties aan te gaan sturen.

De gemeente Almere in het kort

In 1971 werd door de Rijksoverheid besloten om Almere te gaan bouwen, om op die manier een bijdrage te leveren aan de ruimteproblematiek die bestond in het noordelijke deel van de randstad. De keuze voor een nieuwe stad bleek een succes. Woonden er in 1980 nog maar 10.000 mensen in Almere, veertien jaar later waren er dat al 100.000, en op dit moment zijn dat er zelfs 180.000. Volgens Jeroen van der Horst zal er nog wel even doorgebouwd blijven worden zodat er uiteindelijk zelfs tussen 350.000 en 450.000 mensen in Almere zullen wonen. “De groenbuffers zijn al aangelegd en de bouwkvavels zijn al ingetekend, dus Almere is klaar voor de toekomst.” Op den duur zullen Amsterdam en Almere steeds dichterbij elkaar komen te liggen.

Dat Almere steeds groter wordt, en dus steeds meer inwoners krijgt, heeft natuurlijk ook zijn weerslag op de sportaccommodaties binnen de gemeente. Zolang Almere blijft groeien moeten er sportparken bijkomen. Elk woongebied moet namelijk een sportpark hebben om de jeugd zo dicht mogelijk bij de sport te houden. Daarnaast wil de gemeente dat er steeds meer sporten bij elkaar op één sportcomplex moeten komen.

Op dit moment heeft de gemeente de beschikking over zes voetbalsportparken. Eén daarvan wordt pas komend seizoen voor het eerst in gebruik genomen. Het betreft het sportpark van

de nieuwe voetbalclub Forza Almere, een club die volgend seizoen in de vijfde klasse begint, en direct 300 leden heeft. Het voetbalgedeelte van het sportpark bestaat uit vier voetbalvelden. Daarnaast is er ook een multifunctioneel gebouw neergezet, waar onder andere de biljarters en denksporters hun intrek zullen nemen. Dit ene gebouw herbergt onder andere drie sportzalen, een conferentiezaal, enkele vergaderzaaltjes, verschillende sportkantines en een horeca ruimte, zodat deze accommodatie kan uitgroeien tot een waar multifunctioneel centrum.

Almere heeft sinds afgelopen jaar ook een eigen BVO (betaald voetbal organisatie): Omniworld. Deze club heeft daarnaast ook nog een amateur-tak. Beide takken spelen hun wedstrijden op hetzelfde complex. Volgens beide heren brengt dit af en toe wel wat beperkingen met zich mee voor het amateurvoetbal. Zo kan er niet getraind worden op vrijdagavonden wanneer de BVO haar thuiswedstrijden die avond speelt, en het park dan dus dicht gaat. Hier moet natuurlijk wel bij vermeld worden dat het hebben van een eigen profclub een enorme uitstraling voor een stad met zich meebrengt.

Nieuwe velden en sportparken

Net als in de rest van Nederland is de grond in Almere duur. Dit brengt met zich mee dat de gemeente altijd op zoek is naar mogelijkheden om de sportaccommodaties multifunctioneel in te zetten. Van der Horst: “En dan kom je dus al snel uit op kunstgras. Als je één kunstgrasveld hebt, heb je bij wijze van spreken twee natuurgrasvelden.” De ruimte die je nodig hebt voor een sportcomplex wordt daardoor steeds kleiner. Elk sportpark in Almere heeft op dit moment één kunstgrasveld, en Omniworld zelfs drie. Van der Horst: “Het is de bedoeling dat het komend jaar drie of vier clubs nog een kunstgrasveld extra gaat krijgen, maar dat loopt allemaal nog.”

Probleem bij de clubs is nu echter dat er zoveel kinderen willen voetballen dat er zelfs wachtlijsten op moeten worden gesteld, omdat er te weinig velden en zo nu en dan ook te weinig kleedkamers zijn om alle kids te herbergen. Omdat Almere een hele jonge gemeente is, is er zoveel aanwas, dat daar volgens Van der Horst niet tegenaan te bouwen is. “Je zult als gemeente een keus moeten maken of je vooruit wilt bouwen, velden aanleggen vóórdat je de leden hebt, of dat je pas achteraf velden aanlegt, en dus altijd een klein tekort aan velden hebt.

Sproeien op het veld van sc Buitenboys

Wanneer je voor de eerste optie kiest loop je het risico dat achteraf blijkt dat je teveel velden hebt aangelegd. Wanneer je voor de tweede optie kiest leg je pas velden aan wanneer het kleine tekort een groot tekort aan velden is geworden. Je moet er als gemeente zorg voor dragen dat je nooit te veel velden hebt, want alles wat teveel is kost geld." Mocht er nu na een tijd nog steeds een lange wachtlijst bestaan, dan wordt er alsnog bekeken of het mogelijk is een extra veld aan te leggen. Van der Horst en Den Hoed hebben in Almere nogal eens te maken met de wens voor een nieuw sportpark. Op het moment dat in een bepaalde wijk blijkt dat er voldoende animo is voor het opstarten van een nieuwe club (lees: leden, vrijwilligers en kader), wordt er een nieuw sportcomplex aangelegd. Vervolgens kunnen mensen hun plan indienen hoe zij hun vereniging zouden exploiteren, waarna het beste plan van aanpak door de gemeente wordt uitgekozen en uitgevoerd. Er zijn nu alweer gedachten over een nieuw aan te leggen sportpark, ditmaal in Pampus-West. Het plan is om daar moeten allerlei verschillende soorten sporten bij elkaar te laten komen.

Contact met de clubs

Door de komst van de Melkertbanen, waarbij de overheid in de jaren negentig van de vorige eeuw banen subsidieerde, was het opeens heel aan-

trekkelijk voor gemeenten en verenigingen om hun sportcomplexen te laten bemannen door vaste complexbeheerders. Na het wegvallen van deze Melkertbanen is besloten om de complexbeheerders op de loonlijst van de voetbalverenigingen te zetten. Het mooie van deze constructie is dat de sportveldbeheerder zijn eigen loon terug kan verdienen. Het beheer en onderhoud wordt namelijk op elk sportcomplex uitgevoerd door een aannemer, en met die aannemer is afgespro-

ken dat de sportvereniging middels zelfwerkzaamheid geld kan verdienen van de aannemer. Fictief gezien functioneert de vereniging in dat geval dus als onderaannemer van de aannemer van de gemeente. Elk jaar wordt er aan het begin van het seizoen tussen de club en de aannemer een contract afgesloten voor zelfwerkzaamheid. Hier staan de prijzen van alle werkzaamheden in, en zo is van het begin af aan duidelijk wat er van de complexbeheerder en de aannemer verwacht

Sprinkler zonder hoedje

Reclamebord aannemer SportGroen

wordt. De constructie zit zo in elkaar dat de aannemer de complexbeheerder moet controleren: de aannemer betaalt de club namelijk rechtstreeks. De club mag zelf weten waar ze de complexbeheerders voor inzetten. Wanneer de club besluit de beheerder veel buiten te laten werken, betekent dat dat de vereniging een grote smak geld kan verdienen. Een groot deel van het salaris van de complexbeheerder wordt dan dus terugverdiend, en dat houdt het voor de voetbalvereniging ook betaalbaar. Een ander voordeel van een complexbeheerder is dat er altijd iemand op het complex rondloopt, zodat de kans op vandalisme een stuk kleiner wordt. Van der Horst vindt het belangrijk dat de complexbeheerders direct zien waar hun werk toe bijdraagt. Wanneer zij hun werk niet goed doen, krijgt hun club namelijk ook geen geld. "Je kunt er ook voor kiezen om de clubs bij voorbaat subsidie te geven, maar dat vind ik eigenlijk te makkelijk", aldus Van der Horst. Beide heren hebben veel contact met de complexbeheerders. Wanneer het voetbalseizoen loopt gaat Bob den Hoed elke maandag langs bij de clubs. Jeroen van der Horst gaat gemiddeld één keer per maand mee om binding met zijn clubs te houden en eventuele problemen door te spreken. Daarnaast wordt alles wat met beheer van het complex te maken heeft, minimaal één keer in de twee weken besproken formeel door de complexbeheerder van de vereniging, de aannemer en de gemeente. Het verslag van dit overleg gaat naar het bestuur van de sportvereniging. Op deze manier blijven besturen van verenigingen op de hoogte van wat er beheer technisch allemaal speelt. Enthousiast vertellen beide man-

nen dat het werk in Almere zo mooi is, juist omdat de complexbeheerders heel gemakkelijk contact met hen kunnen leggen. "Iedereen heeft ons telefoonnummer, en ze kunnen ons altijd bereiken. Onze complexbeheerders kunnen op elk moment van de dag bij ons langskomen. Wij hebben hen nodig, en zij hebben ons nodig." Den Hoed: "Vergelijk het maar met een armband waarbij een schakeltje ertussen uit valt. Dan heb je een probleem!"

Onderhoud aan de velden

Aannemersbedrijf SportGroen heeft de verantwoordelijkheid over het grote en kleine onderhoud op alle zes sportparken van Almere. Wanneer het contract met SportGroen in 2009 afloopt, zal het bestek weer de markt opgaan. Van der Horst en Den Hoed zijn uitermate tevreden met hun aannemer: "Willem Jongerius, meewerkend voorman van aannemer SportGroen, kent elk grassprietje in de stad!" Omdat de Almerenaren ten alle tijden willen weten wat er leeft op hun sportparken, hebben zij zo'n 2 á 3 keer per dag contact met Jongerius. Hoewel al het werk allemaal uitbesteed is, kan dus wel gesteld worden dat beide heren er toch erg kort op zitten.

Afgelopen jaar is besloten om door IPC Groene Ruimte een advies te laten schrijven voor een aantal Almeerse voetbalvelden. Van de Horst: "We hebben IPC gevraagd een begrijpelijk advies te schrijven, zodat de mensen op het veld het werk goed konden uitvoeren." IPC heeft 26 velden gemonsterd, waarna zij voor de afzonderlijke

velden een groot onderhoudsprogramma hebben geschreven. Daar staat in wat voor (goede en slechte) grassoorten in het veld te vinden, hoe het staat met de voeding in de grond, wat voor soort bemesting een veld nodig heeft, hoe het onkruid bestreden kan worden en hoe het bijvoorbeeld zit met de bodemopbouw. Met de aannemer is daarna een planning opgebouwd, want in drie weken tijd moest het grote onderhoud klaar zijn. Zoals het er nu uitziet heeft het advies van IPC zijn werk gedaan, zodat Van der Horst durft te zeggen dat het volgend jaar op precies dezelfde wijze zal gebeuren. Den Hoed: "Het is gewoon heel erg goed bevallen."

Meststoffen

Voorheen werd alleen gebruik gemaakt van langzaam werkende meststoffen, waarbij het grasplantje langere tijd van bovenaf gevoed werd. Van der Horst: "Dit is ons slecht bevallen. De grasmatten gingen steeds verder achteruit, en het leek wel of het gras lui werd." Afgelopen jaren is er daarom voor gekozen over te stappen op de traditionele snelle meststoffen, waarbij de eerste twee jaar de velden zijn uitgemergeld, door de velden net genoeg voeding te geven om alles te laten groeien. Vanaf dit jaar is weer meer bemest. Van der Horst: "Natuurlijk gebruiken wij weer langzaam werkende meststoffen, alleen nu in combinatie met snelwerkende meststoffen. De beworteling is nu goed, en de aanslag is perfect."

Speelbelasting

Gedurende het seizoen wordt getracht de velden zo goed mogelijk te onderhouden. Dit is erg lastig in Almere aangezien alle clubs overbezet zijn. Normaal genomen kan er zo'n 250 tot 350 uur voetbal worden op een natuurgrasveld, maar op vrijwel alle natuurgras voetbalvelden in Almere komt men uit op gemiddeld 700 uur bespeling. Van der Horst stelt dat zijn velden niet alleen belast worden door sportclubs, maar wanneer het weer daar aanleiding toe geeft, ook door onderwijsinstellingen. Den Hoed voegt toe dat er daarnaast natuurlijk ook jongeren zijn, die, vooral in de vakanties, ook van 's morgens vroeg tot 's avonds laat op de velden te vinden zijn. De Almerenaren weten ook hier een positieve wending aan te geven: "Wannéer je je velden, ondanks de hoge speelintensiteit, in orde weet te houden, stelt de kostprijs per bespelingsuur natuurlijk ook helemaal niets meer voor!"

Naast de hoge speelintensiteit tijdens het

Kunstrasveld sc Buitenboys

seizoenen, wordt eind juli jaarlijks ook nog eens de Holland Cup, het grootste internationale jeugdtoernooi van Europa, in Almere georganiseerd. Bij dit toernooi, waarbij gemiddeld 160 teams uit 20 landen deelnemen, worden 17 velden van alle sportcomplexen in Almere ingezet. Het is dan ook zaak om na afloop van het voetbalseizoen en de toernooien de goals meteen van de velden te halen en direct aan het groot onderhoud te beginnen. Dit betekent daarnaast ook nog eens dat beide heren na dit toernooi nog drie weken hebben om de voor het toernooi gebruikte velden te laten herstellen, want dan begint het bekertoernooi bij de senioren al weer. Van der Horst: "Beheertechisch is het een ramp, maar het is natuurlijk een enorme promotie voor onze gemeente.

Andere sporten

In Almere wordt niet alleen gevoetbald. Hockey is bijvoorbeeld, net als in de rest van Nederland, ook in Almere booming business. Volgens Den Hoed en Van der Horst is dit deels te danken aan het groeiende aandeel studenten dat in Almere woont. "In Almere wonen namelijk steeds meer studenten, en studenten houden van hockey!" Er wordt in Almere op semiwatervelden gespeeld. Een echt waterveld is volgens beide heren naast een enorme investering namelijk ook enorm duur in de exploitatie. Van der Horst: "Het water dat op de velden wordt gespoten moet schoon water zijn, en dat gaat niet om kleine hoeveelheden." Naast de veelvoorkomende sporten zoals hockey en voetbal, wordt in Almere ook fanatiek Jeu de Boules gespeeld. Deze club bestaat uit een grote groep oudere mensen die hun ziel en zaligheid in

'hun Franse pleintje' steken. Uit de wandelgangen werd door de gemeente Almere zelfs vernomen dat de club een inzamelingsactie wilde houden om op die manier van hun eigen geld lichtmasten aan te kunnen schaffen. Omdat deze taken van sport ten opzichte van de voetbalsport het ondergeschoven kindje zijn hebben Den Hoed en Van der Horst direct besloten om het niet zover te laten komen, en het licht door de gemeente te laten verzorgen.

Raar gebied

Almere is een heel raar gebied. De kleigrond in Almere-Buiten is heel anders dan de kleigrond in Almere-Haven, en de opbouw van de verschillende voetbalvelden verschilt dus ook. Zo zijn de oude voetbalvelden nog opgebouwd door Rijkswaterstaat. De bulldozer schoof de boel vlak, er werd een bak zand in gekiept, en er kon gezaaid worden. Er werd toen nog helemaal niet aan drainage of iets gedacht. Tegenwoordig gaat dit allemaal veel preciezer. Zo heeft een veld een opbouw van 25 tot 40 centimeter, met een goed bufferend vermogen. Van der Horst: "De opbouw van velden van nu is in niets meer te vergelijken met de velden van 20 jaar terug." Om ervoor te zorgen dat in de toekomst elk veld in Almere een goede opbouw heeft, worden elk jaar één of meer van die oude velden aangepakt, en opnieuw opgebouwd. De gemeente Almere kan, en moet, heel snel werken. Van der Horst: "Het verbaast mij echt niet meer als er bij wijze van spreken vandaag gezegd wordt dat er een sportpark moet komen, en dat dat dan volgend jaar klaar moet zijn. Maar dat is dan ook het mooie van ons werk."

Bouma 'Kwaliteit kent geen Compromis'

Sport & Groen b.v.

telefoon [0592] 54 14 04

fax [0592] 54 35 82

postbus 28

9480 AA Vries

www.boumasportengroen.nl